

Ydelsen nedsættes, synes det i overvejende Grad at være en større Byrde at betale Landgildepenge.

Men hvordan end Afgifterne skulde ydes, saa var de af en saadan Størrelse, at Bonden havde svært ved at betale dem, og Følgerne heraf, Restancer, Armod og Forsættelse har Protokollerne vist. Den unge Karls Fremtidsudsigter var ikke opmuntrende: bundet til sin Hjemstavn vilde han først i en moden Alder, naar han udgik af Rullen, kunde faa Gaard i Fæste, ofte da en slet holdt Gaard med gamle Gældsbyrder, og tit kun under Forudsætning af, at han giftede sig med Formandens Enke og forsørgede hans Børn; og Chancerne for at klare sig igennem var smaa, kun 1 mod 1, for Erfaringen havde vist ham, at omtrent hveranden Gaardmand maatte give op og forlade sin Gaard som en forgældet Mand.

Maaske har Basnæs-Bondens Kaar været forholdsvis haarde, men Undersøgelsen af andre sjællandske Godsers Protokoller giver dog ikke noget væsensforskelligt Indtryk, og man kan derfor betragte Forholdene paa Basnæs Gods som Eksempel paa, hvorledes sjællandske Bønder levede i det 18. Aarhundrede.

Reformer var paakrævet, og da de kom i Aarhundredets Slutning, aabnede de Vejen for det danske Landbrugs Fremgang; — Hoveriets Fastlæggelse, Fællesskabets Ophævelse, Udskiftningen og Udflytning med Overgang til Selveje var Reformer af gennemgribende Betydning for Bonden, og som et naturligt og nødvendigt Led i Rækken kom 20. Juni 1788 den Forordning, der med Rette betegnes som Kronen paa Værket: Stavnsbaandets Ophævelse, Bondens Frigørelse.